

Correctievoorschrift HAVO

2021

tijdvak 1
10 mei
07.30 - 11.00 uur

Nederlands

Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het bijgeleverde programma Wolf.
Zend de gegevens uiterlijk woensdag 02 juni 2021 elektronisch naar het ETE.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Een beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit eindexamens vwo-havo-vsbo d.d. 23-06-2008, PB 2008 no 54.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
- 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
- 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dit examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wel mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen door het ETE rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Nederlands HAVO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Teksten met vragen

- 1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk volledig goed is en dat strikt, dus zonder enige overschrijding, binnen de gegeven antwoordlengte valt, *kan* daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend worden. Dit wordt in het beoordelingsmodel aangegeven.

2 Samenvatting

- 2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de in de opdracht gevraagde informatie-elementen.
- 2.2 Bij het toekennen van het aantal scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:
 - Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
 - Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dienen aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
 - Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent en moet bestaan uit goedlopende zinnen die een doorlopend geheel vormen (eventueel in enkele alinea's). De samenvatting mag dus niet als puntsgewijze opsomming of in telegramstijl genoteerd zijn. Voor een informatie-element dat geheel in telegramstijl is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 2.3 Voor spelfouten worden geen punten afgetrokken. Hetzelfde geldt voor idiomatische en grammaticale oneffenheden, tenzij een inhoudselement er minder juist, minder volledig of zelfs fout door wordt.
- 2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

Voor dit centraal schriftelijk examen Nederlands HAVO eerste tijdvak 2021 kunnen maximaal 50 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit een tekst met 23 vragen en een tekst met een samenvattingsopdracht.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Alle open vragen moeten in het Nederlands beantwoord zijn.

De antwoorden en de samenvatting dienen uiteraard beoordeeld te worden op basis van hetgeen in de Algemene regels, met name 2.3, en in de Vakspecifieke regels, met name 3.2.2, vermeld wordt.

Tekst 1 Geen prooi meer maar jager

1 maximumscore 2

- nummer 4 1
- nummer 6 1

2 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord:

de opmars van de vrouw in het criminele circuit / toename van het aantal vrouwen in de misdaad / steeds meer criminele vrouwen

NB: In het antwoord dienen de volgende drie elementen opgenomen te zijn:

toename, vrouwen, criminaliteit/crimineel

Alleen de eerste 10 woorden beoordelen.

Inhoudelijk juist en volledig antwoord, in de juiste vorm: 2p

Inhoudelijk juist en volledig antwoord maar als zin genoteerd: 1p

Indien een element ontbreekt = 0p

3 A

4 maximumscore 1

(eigenschappen van / typering) mannelijke criminelen /
typisch mannelijke eigenschappen bij criminelen / mannen en misdaad

NB: Alleen de eerste 5 woorden beoordelen.

Indien als zin geformuleerd: 0p

Voor typen criminelen 0p toekennen, want het element 'mannelijk' ontbreekt

5 A

6 C

7 D

8 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 B

10 maximumscore 3

Voorbeelden van een juist antwoord:

- ... vrouwen zichzelf kunnen aanzetten tot crimineel gedrag, / tot misdadige handelingen, 1
- maar er jaren over doen om over te stappen op dat gedrag. / maar lang wachten om deze uit te voeren. / maar ze zijn er niet dol op. / maar dit pas doen als het echt niet anders meer kan. 1
- Inhoudelijk volledig juist antwoord, niet langer dan 20 woorden. 1

NB: Indien het voorbeeld herhaald wordt, Op toekennen.

11 C

12 A

13 maximumscore 1

Een van de volgende zinnen:

- De vanzelfsprekende dominantie van de man wordt niet langer geaccepteerd. (slotzin alinea 15)
- Klaar met lief zijn, met de prooi zijn van een man, van een familie of een cultuur. (slotzin alinea 18)

14 C

15 maximumscore 3

Voorbeelden van een juist antwoord:

- ... de domeinen/posities die voorbehouden waren aan mannen / die door mannen beheerst werden, ook door vrouwen bezet/ingenomen zullen worden, 1
- ... het aantal vrouwen in de criminaliteit ook zal stijgen. / meer vrouwen in het criminele circuit actief zullen zijn. 1
- Inhoudelijk volledig juist antwoord, afgemaakt met niet meer dan 30 woorden. 1

NB: Voor een antwoord als:

... vrouwen nieuw gedrag aangeleerd hebben, (*weinig relevant, geen echte voorspelling*)

... vrouwen posities van mannen gaan innemen. *1p totaal toekennen. Het tweede gedeelte bevat in feite het antwoord van de eerste bullet, maar de essentie van de voorspelling (dus meer vrouwen in de criminaliteit) ontbreekt.*

Ook 1p totaal toekennen voor een antwoord als:

... vrouwen nieuw gedrag aanleren, (*geen echte voorspelling*)

... meer vrouwen in de criminaliteit belanden.

Vraag	Antwoord	Scores
16	D	
17	B	
18	A	
19	A	
20	D	
21	B	
22	C	
23	maximumscore 2	
	• nummer 4	1
	• nummer 5	1

Tekst 2 Generatie lange tenen

24 maximumscore 20

*In een goede samenvatting (180 woorden) moeten de volgende informatie-elementen opgenomen zijn. Verdeling van de deelscorepunten over de verschillende elementen is hierbij aangegeven. Het onderstaande is een voorbeelduitwerking. **Uitwerkingen in andere bewoordingen met gelijke strekking zijn uiteraard ook mogelijk.***

Verschijsel (max 3p)

- De kinderen van de huidige generatie zijn allemaal prachtig/uniek, 1
- (maar) fragiel/breekbaar, 1
- als sneeuwvlokjes. / Daarom worden ze sneeuwvlokjes genoemd. 1

Kenmerken (max 4p)

- Sneeuwvlokjes/Ze reageren heel gevoelig op meningen die anders zijn (dan die van hen), / van anderen, 1
- zijn (ongelooflijk/zeer) vatbaar voor kritiek/klachten, 1
- kunnen niet omgaan met frustratie, 1
- en zijn nauwelijks weerbaar. 1

Oorzaken (max 3p)

- Sneeuwvlokjes zijn ontstaan door de veranderde manier van opvoeden die ouders de laatste jaren hanteren. / Ouders zijn de veroorzakers van die hypergevoeligheid. 1
- Ze hebben hun kinderen (extreem) beschermend/beschermd opgevoed. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Een andere (kenmerkende fout) in de opvoeding is de overdreven perceptie van het 'zelf'. 1

Gevolgen (max 6p)

- Veel psychologen vinden dat sneeuwvlokje een label/stigma is, / Volgens deskundigen is de term een stigma, 1
- wat zorgt voor stress, angst en onzekerheid (2 van de 3 noemen). 1
- Op de lange termijn kan dit leiden tot / Later zorgt dit voor 1
- mentale problemen en 1
- slachtoffergedrag. 1
- Deze *millennials* hebben de neiging van een mug een olifant te maken. / De sneeuwvlokjes blazen vaak negatieve puntjes op tot catastrofes. 1

Probleembeperving (max 2p)

- Om de problemen (van en met de sneeuwvlokjes) te beperken, / In het kader van traumabeheersing, / Om met deze generatie om te gaan, 1
- moet er gewerkt worden met trigger warnings, (zogenaamde) safe spaces, en de klas uit mogen lopen (2 van de 3 noemen). 1

Toekomstperspectief (max 2p)

- Hoe de volgende generatie zal zijn, weet niemand. 1
- Als ze willen dat het in de toekomst anders gaat, zullen de sneeuwvlokjes zelf hun kinderen anders moeten gaan opvoeden. 1

Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding (180 woorden) van de samenvatting

Tel het exacte aantal woorden. Voor de eerste overschrijding met 18 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 20 scorepunten. De toepassing van de aftrekregeling kan nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0.

Schematisch:

<i>t/m 198 wrd:</i>	<i>0 punten aftrek</i>
<i>199 - 203:</i>	<i>2 punten aftrek</i>
<i>204 - 208:</i>	<i>4 punten aftrek</i>
<i>209 - 213:</i>	<i>6 punten aftrek</i>
<i>214 - 218:</i>	<i>8 punten aftrek</i>
<i>219 - 223:</i>	<i>10 punten aftrek</i>
<i>224 - 228:</i>	<i>12 punten aftrek</i>
<i>229 - 233:</i>	<i>14 punten aftrek</i>
<i>234 - 238:</i>	<i>16 punten aftrek</i>
<i>239 - 243:</i>	<i>18 punten aftrek</i>
<i>vanaf 244 wrd:</i>	<i>20 punten aftrek</i>